

Sygnatura akt VI Ka 616/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **29 września 2017** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Mierz

Sędziowie SSO Marcin Schoenborn

SSO Arkadiusz Łata (spr.)

Protokolant Agnieszka Jaruga

przy udziale Janusza Banacha Prokuratora Prokuratury Rejonowej G. w G.

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2017 r.

sprawy skazanego **D. W.** ur. (...) w G.

syna J. i B.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 4 kwietnia 2017 r. sygnatura akt IX K 553/16

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 440 kpk oraz art. 624 § 1 kpk

1. zmienia punkt 1 zaskarżonego wyroku w ten sposób, iż:

a) wskazuje, że łączeniu podlegają łączne kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 05.05.2008 r. – sygn. akt VI K 902/07,

- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29.03.2016 r.- sygn. akt IX K 1740/15,

i jednostkowe kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29.05.2007 r. –sygn. akt IX K 1909/06,

- Sądu Rejonowego w Nowej Soli z dnia 03.03.2014 r.-sygn. akt VII K 747/13;

b) na mocy art. 577 kpk na poczet łącznej kary pozbawienia wolności orzeczonej w punkcie 1 zalicza skazanemu również okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej – sygn. akt VI K 902/07 – w ramach zatrzymania w dniach 26.06.2007 r. i 27.06.2007 r.

2. w pozostałym zakresie utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy;

3. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy stwierdził, co następuje.

Apelacja obrońcy okazała się skuteczna jedynie o tyle, iż w następstwie jej wywiedzenia, przy zastosowaniu art. 440 kpk należało zmienić pkt 1 zaskarżonego wyroku poprzez wskazanie, że łączeniu podlegają łączne kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 5 maja 2008 r. – sygn. akt VI K 902/07,

- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29 marca 2016 r. – sygn. akt IX K 1740/15,

oraz jednostkowe kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29 maja 2007 r. – sygn. akt IX K 1909/06,

- Sądu Rejonowego w Nowej Soli z dnia 3 marca 2014 r. – sygn. akt VII K 747/13.

Ponadto na poczet łącznej kary pozbawienia wolności wymierzonej D. W. w pkt 1 potrzeba było zaliczyć również okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej – sygn. akt VI K 902/07 – w ramach zatrzymania w dniach: 26 czerwca 2007 r. i 27 czerwca 2007 r.

Sąd I instancji trafnie stosując w przedmiotowej sprawie przepisy znowelizowane – obowiązujące z dniem 1 lipca 2015 r. (o czym niżej) zapomniał jednak, iż wedle aktualnego brzmienia art. 85 § 2 kk podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89 kk – w całości lub w części kary lub kary łączne przy jednoczesnym spełnieniu przesłanek z § 1 art. 85 kk. Formuła przyjęta w pkt. 1 zapadłego wyroku łącznego sugeruje tymczasem, a zarazem sprzecznie z treścią pisemnych motywów rozstrzygnięcia – objęcie węzłem kary łącznej częściowych kar pozbawienia wolności z wyroków: Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 5 maja 2008 r. – sygn. akt VI K 902/07 oraz Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29 marca 2016 r. – sygn. akt IX K 1740/15, co w obliczu wymierzenia tymi wyrokami kar łącznych byłoby oczywistym błędem naruszającym uregulowania wskazane wyżej.

Tym samym w przypadku łączenia kar łącznych i kar jednostkowych z kolejnych wyroków dla wyeliminowania wszelkich pomyłek oraz niejasności niezbędne wręcz pozostaje wyraźne zróżnicowanie obu wspomnianych kategorii kar – tak jak uczynił to Sąd odwoławczy, a co zresztą odpowiada wprost zamysłom ustawodawcy.

Umknęło również uwadze Sądu Rejonowego procesowe zatrzymanie skazanego w dniach 26 i 27 czerwca 2009 r. w sprawie z R. – sygn. akt VI K 902/07 będące rzeczywistym pozbawieniem wolności podlegającym zaliczeniu na poczet orzekanej obecnie kary łącznej na równi z tymczasowym aresztowaniem oraz odbytymi dotąd okresami kar łącznych.

To wszystko legło u podstaw modyfikacji zaskarżonego wyroku łącznego wprowadzonych przez Sąd Okręgowy.

Co do zasady natomiast apelacja obrońcy słuszna nie jest i na uwzględnienie nie zasługuje.

W pierwszej jednak kolejności wypada podkreślić pełną zasadność sięgnięcia przez Sąd jurysdykcyjny w przedmiotowym przypadku po przepisy w wersji obowiązującej od daty 1 lipca 2015 r. – jako *in concreto* względniejsze dla D. W. i poprawiającego jego sytuację procesową.

Stosownie bowiem do art. 85 kk w brzmieniu sprzed nowelizacji oraz według zasad ówczesnie obowiązujących, na gruncie wszystkich siedmiu skazań cząstkowych opisanych szczegółowo w części wstępnej kontrolowanego wyroku łącznego należałoby wyróżnić dwa jedynie zbiegi przestępstw.

Pierwszy – obejmujący czyny, za które D. W. skazany został wyrokami: Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 12 stycznia 2007 r. – sygn. akt VII K 1269/06 (pkt I części wstępnej wyroku łącznego) i Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29 maja 2007 r.

– sygn. akt IX K 1909/06 (pkt II części wstępnej). Oba wchodzące w rachubę występki zostały bowiem popełnione przed 12 stycznia 2007 r., czyli przed datą wydania pierwszego chronologicznie wyroku dla tej grupy czynów.

Zbieg drugi dotyczyłby natomiast przestępstw objętych wyrokami: Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 5 maja 2008 r. – sygn. akt VI K 902/07 oraz Sądu Rejonowego

w Tarnowskich Górach z dnia 19 listopada 2008 r. – sygn. akt II K 521/08 (punkty: III i IV części wstępnej wyroku łącznego). Tu cezurą limitującą możliwość przyjęcia zbiegu była data 5 maja 2008 r.

Czyny, za jakie zapadły wyroki: Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 6 kwietnia 2009 r. – sygn. akt VII K 65/09, Sądu Rejonowego w Nowej Soli z dnia 3 marca 2014 r. – sygn. akt VII K 747/13 i Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29 marca 2016 r. – sygn. akt IX K 1740/15 (punkty: V, VI i VII części wstępnej wyroku łącznego) nie utworzyłyby żadnego zbiegu.

W przypadku pierwszego zbiegu łącznie uległyby jedynie kary grzywny (w tym jedna w pełni już wykonana – wyrok z pkt. I części wstępnej), gdyż wyłącznie one były karami jednego rodzaju, zaś przepisy nieznowelizowane nie przewidywały możliwości „przeliczania” grzywny na karę pozbawienia wolności przy łączeniu kar.

W zakresie zbiegu drugiego łączną karę pozbawienia wolności należałoby kształtować na gruncie jednostkowych kar tego rodzaju orzeczonych w sprawie z pkt III części wstępnej w rozmiarach: 1 rok i 2 miesiące oraz 2 lata (kara łączna wymierzona tymże wyrokiem nie byłaby już brana pod rozwagę), a nadto jednostkowej kary pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie z pkt IV części wstępnej (odbytej już przez skazanego). Tym samym w granicach od 2 lat do 4 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Stosując metodę asperacji (tę, którą trafnie wykorzystał Sąd jurysdykcyjny - co omówione zostanie w dalszej kolejności) kara łączna osyłowałaby potencjalnie (przy sięgnięciu po te same okoliczności sprawy, jakie miał na uwadze Sąd Rejonowy) w przedziale 3 lat i 6 miesięcy – 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Licząc od daty 3 listopada 2013 r. (kiedy to D. W. rozpoczął odbywanie kary z wyroku z pkt. IV części wstępnej) oraz uwzględniając konieczność odrębnego wykonania kar izolacyjnych orzeczonych w sprawach z punktach: II (1 rok i 2 miesiące pozbawienia wolności), V (1 rok pozbawienia wolności) i VII (kara łączna 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności), części wstępnej, a także mając na uwadze pobyt na wolności pomiędzy 28 lutym 2015 r., a 14 sierpnia 2015 r. kiedy żadna kara wykonywana nie był (vide: obliczanie kary, k-92) ostateczny koniec wszystkich kar „zasadniczych” przypadłby skazanemu w styczniu 2021 r. (przy ustaleniu kary łącznej na 3 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności) bądź też w marcu 2021 r. (przy jej orzeczeniu w rozmiarze 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności).

Efektywnej realizacji nie podlegałaby kara 5–ciu miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania 5 lat próby wymierzona wyrokiem z pkt. VI części wstępnej (wyrok Sądu Rejonowego w Nowej Soli z dnia 3 marca 2014 r. – sygn. akt VII K 747/13), gdyż jak dotąd do zarządzenia jej wykonania nie doszło.

Tymczasem ostateczny koniec wszystkich kar „zasadniczych” przy istnieniu

i funkcjonowaniu w obrocie prawnym zaskarżonego wyroku łącznego, uwzględnivszy odbyte już przez D. W. kary izolacyjne za spraw z punktów: IV i V (które z uwagi na to nie podlegały łączeniu wedle przepisów nowych) wypada również w styczniu 2021 r. Kara łączna pochłania zarazem wspomniany wyżej wyrok Sądu Rejonowego w Nowej Soli – sygn. akt VII K 747/13, który traci w wyniku tego samodzielny byt prawny.

Zastosowanie „nowych” przepisów nie było zatem dla skazanego mniej korzystne aniżeli sięgnięcie po przepisy „stare”, zaś pod tym ostatnim względem jawiło się jako korzystniejsze.

Sąd I instancji zasadnie skorzystał z mieszanej metody ukształtowania kar łącznych – tj. zasady asperacji, zbliżając łączną karę pozbawienia wolności do sumy kar podlegających łączeniu. W badanym przypadku brak było w istocie przesłanek do zastosowania zasady pełnej absorpcji, czy też zbliżenia łącznej kary pozbawienia wolności do najsurowiej spośród kar łącznych.

Sprzeciwiał się temu w pierwszym rzędzie bardzo odległy stopień przedmiotowych i podmiotowych związków pomiędzy wchodzącymi w rachubę przestępstwami.

Podobieństwo kwalifikacji prawnej, sposobu działania sprawcy występowało bowiem wyłącznie w zakresie czynów objętych wyrokami z punktów: II i III części wstępnej. Zupełnie odmienny charakter miały czyny, za które zapadły wyroki z punktów: VI i VII części wstępne, skierowane bowiem zostały przeciwko zupełnie innym dobrom chronionym prawem. Sposób ich popełnienia, jak i okoliczności, w jakich do nich doszło drastycznie różniły się od tych pierwszych (również pomiędzy sobą wzajemnie).

Nie wystąpiły zarazem tożsamości miejsca, czasu i pokrzywdzonych.

Także i odstępy czasowe były tu nader znaczące i tak kolejno: 23 sierpnia 2006 r., okres pomiędzy 21 a 25 czerwca 2007 r., 2 listopada 2013 r., 3 sierpnia 2015 r.

Poszczególne występki w żadnym razie nie stanowiły spójnych elementów jednorodnego, a rozłożonego w czasie przestępczego proceduru.

Po wtórne, jedynie wina umyślna i zamiar bezpośredni były śladowymi oznakami łączności podmiotowej. O ile przy tym można mówić o zbieżności pobudek i motywów kierującym skazanym, gdy dopuścił się on dwóch przestępstw przeciwko mieniu, to zbieżność taka nie występowała w odniesieniu do czynów przeciwko dokumentom, wymiarowi sprawiedliwości oraz zdrowiu powszechnemu.

Przeciwko zarzutom i wnioskom obrońcy przemawiały także względy natury prewencyjnej i prognostycznej. D. W. był karany wielokrotnie, łączeniu uległy kary aż za siedem przestępstw (w tym jedno – wielozachowaniowe), w sumie zaś dopuścił się on dziesięciu występków o znacznym stopniu szkodliwości społecznej. Aktualnie tym samym nie daje on żadnych gwarancji przestrzegania prawa na przyszłość.

Wszystkie podstawowe kryteria służące kształtowaniu rozmiaru kary łącznej sprzeciwiały się w rozpoznawanym przypadku uformowaniu jej (łącznej kary pozbawienia wolności) w sposób dla skazanego korzystniejszy.

Rozmiar teŝże kary proponowany przez obrońcę nie zasługuje na akceptację. Instytucja kary łącznej nie została pomyślana jako swoista premia dla sprawcy popełniającego większą liczbę przestępstw, gdyż w takim wypadku jej rola byłaby wręcz demoralizująca i utwierdzająca przekonanie o opłacalności takiego proceduru.

W pozostałej, niezmienionej części utrzymano zatem zaskarżony wyrok w mocy.

O wydatkach postępowania odwoławczego orzeczono jak w pkt. 3 wyroku niniejszego.